

EVANGHELIA LUI RAMANA MAHARSHI

Cărțile I și II

Răspunsurile lui
BHAGAVAN SRI RAMANA MAHARSHI
la întrebările adresate de discipoli

Traducere: Nicoleta Radu

Editura VIDIA
București, 2014

PREFAȚĂ

Pentru a răspunde dorinței arzătoare a unui număr mare de adepți ai lui Bhagavan Sri Ramana, răspunsurile la o parte dintre întrebările care i-au fost adresate de-a lungul vremii sunt tipărite acum sub forma unei cărți cu titlul „Evanghelia lui Ramana Maharshi”, de care să poată beneficia întreaga lume.

Foarte mulți dintre noi ne punem aceste întrebări și ne străduim, în forul nostru interior, să le găsim răspunsul. Răspunsurile pe care ni le oferă Maharshi reprezintă chintesența Înțelepciunii Divine, întrucât se bazează în mod direct pe cunoașterea și pe experiența Lui. Răspunsurile Lui au o valoare inestimabilă pentru cel care caută cu sinceritate Adevărul.

Adevărul profund al lui Advaita conform căruia singura Realitate este Sinele absolut sau Brahman nu a fost niciunde expus cu mai multă luciditate decât în aceste pagini. Pe de o parte, pentru că Bhagavan Sri Ramana vorbește bazându-se pe experiența Lui superioară și, pe de alta, pentru că aspirantul încearcă să cunoască Adevărul din perspectiva înțelegerii comune a profanului.

Adevărul este același pentru toți, iar Sri Bhagavan îndrumă aspirantul să-și examineze și să-și cerceteze cu un ochi critic experiența lăuntrică și să caute miezul ființei lui, Inima, care este de-a pururi una cu Unica Realitate Supremă, tot ce vedem sau cunoaștem fiind doar o manifestare fenomenală a acestei realități.

Fiecare cuvânt care iese din gura Înțeleptului face parte din înțelepciunea *Upanișadelor*, El fiind Întruparea Supremă a acestei înțelepciuni¹.

Cititorul devotat va găsi în aceste pagini sfaturi practice și se va convinge că natura lui esențială este una Divină.

¹ A se vedea articolul lui Sri Swami Siddheswarananda de la pagina 93

CUPRINS

CARTEA I

<i>Capitol</i>	<i>Pagină</i>
I Muncă și renunțare	11
II Tăcere și solitudine	19
III Controlul minții	23
IV <i>Bhakti și Jnana</i>	29
V Sinele și individualitatea	33
VI Realizarea Sinelui	37
VII Guru și Grația Lui	43
VIII Liniștea și fericirea	49

CARTEA a II-a

I Interogarea Sinelui	53
II <i>Sadhana</i> și Grația Divină	61
III <i>Jnani</i> și lumea	65
IV Inima este Sinele	75
V Locul Inimii	79
VI <i>Aham și Aham-Vritti</i>	85
Anexă	93
Glosar	99

I

MUNCĂ ȘI RENUNȚARE

Discipolul: Care e țelul suprem al experienței spirituale pentru om?

Maharshi: Realizarea Sinelui.

D: Un om căsătorit poate să-și realizeze Sinele?

M: Sigur că da. Căsătorit sau necăsătorit, un om poate să-și realizeze Sinele; fiindcă Acesta este aici și acum. Dacă nu ar fi așa, dacă ar putea fi realizat doar prin efort și la un anumit moment, dacă ar fi ceva nou care trebuie obținut, nu ar merita să fie căutat. Pentru că tot ce nu e natural nu este nici permanent. Eu spun însă că Sinele este aici și acum – și este unic.

D: O păpușă de sare care se scufundă în mare nu va fi protejată de o haină impermeabilă. Lumea aceasta în care trebuie să trudim fără încetare este asemenea oceanului.

M: Da, mintea este acea haină impermeabilă.

D: Așadar, omul poate să muncească și, eliberat de dorință, să rămână în solitudine? Însă îndatoririle vieții nu prea ne lasă timp ca să medităm sau chiar să ne rugăm.

M: Întocmai. Munca pe care o faci cu atașament te încătușează, dar munca pe care o faci cu detașare nu te afectează. Rămâi, chiar și când muncești, în solitudine. Să fii absorbit de munca pe care o faci este adevăratul *namaskar*... iar să sălășluiești întru Dumnezeu este singura *asana* adevărată.

D: Nu ar trebui să renunț la căminul meu?

- M:** Dacă acesta ar fi fost destinul tău, nu ți-ai mai fi pus o asemenea întrebare.
- D:** Dacă-i așa, dumnevoastră de ce v-ați părăsit căminul în tinerețe?
- M:** Nimic nu se întâmplă decât prin voință Divină. Felul în care te porți în viața aceasta este determinat de *prarabdha* ta.
- D:** E bine să-mi dedic tot timpul pentru a căuta Sinele? Dacă așa ceva este imposibil, ar trebui pur și simplu să păstrez tăcerea?
- M:** Dacă poți să păstrezi tăcerea, fără să urmărești niciun alt scop, e foarte bine. Dacă nu se poate face asta, ce rost are să păstrezi tăcerea când e vorba de realizare? Cât timp o persoană este obligată să fie activă, nu trebuie să renunțe la realizarea Sinelui.
- D:** Acțiunile cuiva nu îi afectează în nașterile ulterioare?
- M:** Ești născut acum? De ce te gândești la alte nașteri? Adevărul e că nu există nici naștere, nici moarte. Lasă-l pe cel care e născut să se gândească la moarte și la remediu ei!
- D:** Ne puteți pune în legătură cu morții?
- M:** Îți cunoșteai rudele înainte de a se naște ca să vrei să îi cunoști după ce au murit?
- D:** Cum trebuie să se comporte un *grihastha* în ce privește *moksha*? Nu ar trebui să fie un călugăr cerșetor pentru a atinge eliberarea?
- M:** De ce crezi că ești un *grihastha*? Te vor bântui și alte gânduri asemănătoare, vei crede că ești un *sannyasin*, chiar dacă te afișezi ca *sannyasin*. Indiferent dacă rămâi acasă ori pleci și te duci în pădure, mintea ta te va bântui. Ego-ul este izvorul gândirii. El creează corpul și lumea, el te face să crezi că ești un *grihastha*. Dacă renunți la lume, nu vei face decât să înlocuiești gândul *grihastha* cu gândul *sannyasa* și mediul căminului cu cel al pădurii. Însă obstacolele mentale vor fi întotdeauna prezente pentru tine. Vor fi chiar mai multe în noul mediu. Nu te ajută cu nimic dacă schimbi mediul. Singurul obstacol este mintea; pe el trebuie să-l învingi,

fie că ești acasă, fie că ești în pădure. Dacă poți să faci asta acasă, de ce nu ai putea și în pădure? Prin urmare, de ce să schimbi mediul? Poți să faci asta chiar acum, oricare ar fi mediul în care te afli.

D: E posibil să te bucuri de *samadhi* în timp ce te ocupi de treburi lumești?

M: Sentimentul „eu muncesc” este obstacolul. Întreabă-te așa: „Cine muncește?”. Amintește-ți cine ești. În felul acesta munca nu te va constrânge, va continua în mod automat. Nu trebuie să faci eforturi nici ca să muncești, nici ca să renunți; efortul te transformă în sclav. Ce este menit să se întâmple se va întâmpla. Dacă ești menit să nu muncești, nu o să găsești de muncă oricât ai căuta; dacă ești menit să muncești, nu o să poți să eviți munca, vei fi obligat să o faci. Prin urmare, lasă asta pe seama puterii superioare; nu poți să renunți sau să accepți după cum vrei tu.

D: Bhagavan spunea ieri că în timpul în care o persoană îl caută pe Dumnezeu „înăuntru”, munca „din afară” continuă în mod automat. În viața lui Sri Chaitanya se menționează că în timp ce le ținea prelegeri discipolilor, el de fapt îl căuta pe Krishna (Sinele), uita complet de corpul lui și vorbea numai despre Krishna. Asta mă face să mă îndoiesc că munca poate fi lăsată să se desfășoare singură. N-ar trebui să ne îndreptăm o parte din atenție asupra muncii fizice?

M: Sinele este totul. Ești separat de Sine? Sau poate munca să continue în absența Sinelui? Sinele este universal: așadar, toate acțiunile vor continua, indiferent dacă te străduiești sau nu să te implicii în ele. Munca va continua de una singură. Iată de ce Krishna i-a spus lui Arjuna că nu trebuie să obosească să-i ucidă pe Kaurava; Dumnezeu îi omorâse deja. Arjuna nu trebuia să muncească și să-și facă griji pentru asta, ci să-și lase natura să facă voia puterii superioare.

D: Dar munca poate să aibă de suferit dacă nu mă ocup de ea!

M: Să te ocupi de Sine înseamnă să te ocupi de muncă. Pentru că te identifici cu trupul, crezi că munca e făcută de tine.

Însă trupul și activitățile lui, inclusiv munca, nu sunt separate de Sine. Ce importanță are dacă tu te ocupi sau nu de muncă? Să zicem că te duci dintr-un loc în altul; nu te ocupi de pașii pe care îi faci. Cu toate acestea, după o vreme ajungi la destinație. Precum vezi, activitatea de a merge continuă fără ca tu să te ocupi de ea. La fel se întâmplă și cu celelalte tipuri de muncă.

D: Înseamnă că e *ca* mersul în somn.

M: *Ca* somnambulismul? Ai dreptate. Când un copil doarme profund, mama îl hrănește; copilul mănâncă la fel de bine ca atunci când e perfect treaz. Însă în dimineața următoare îi spune mamei: „Mamă, eu nu am mâncat aseară”. Mama și alte persoane apropiate știu că a mâncat, dar copilul insistă că nu a mâncat; nu a fost conștient. Cu toate acestea, acțiunea a continuat.

Un om aflat într-un car adoarme. Boii merg, se opresc sau scapă din jug în timpul călătoriei. Vizitiul nu are cunoștință despre toate aceste evenimente, dar se trezește și vede că se află într-un alt loc. Din fericire, nu știe ce s-a întâmplat pe drum, dar a ajuns la destinație. La fel e și cu Sinele unei persoane. Sinele veșnic treaz e asemenea călătorului care a adormit în car. Starea de veghe este mișcarea boilor; *samadhi* e când stau nemișcați (pentru că *samadhi* înseamnă *jagrat-sushupti*, adică persoana este conștientă, dar nu e preocupată de acțiune; boii sunt în jug, dar nu se mișcă); somnul este când boii scapă din jug, pentru că atunci activitatea încetează complet, întrucât boii se eliberează din jug.

Sau să luăm un alt exemplu, din cinematografie. În sala de cinema, scenele sunt proiectate pe ecran. Însă imaginile filmate nu afectează și nu modifică ecranul. Spectatorul e atent la ele, nu la ecran. Imaginile nu pot exista în absența ecranului, dar ecranul este ignorat. În această analogie,

Sinele este ecranul pe care se derulează imaginile, activitățile etc. Omul este conștient de aceste imagini și activități, dar nu e conștient de ecran, deși ecranul este esențial. Lumea imaginilor nu există în absența Sinelui. Indiferent dacă e sau nu conștient de ecran, acțiunile vor continua.

- D:** Dar în sala de cinematograf există un operator!
- M:** Spectacolul de cinema implică folosirea unor obiecte lipsite de conștiință. Aparatul de proiecție, filmele, ecranul etc. sunt neînsuflețite, prin urmare au nevoie de un operator, agentul conștient. Pe de altă parte, Sinele este conștiință absolută, deci este autonom, independent. Nu poate să existe un operator separat de Sine.
- D:** Eu nu confund corpul cu operatorul; eu fac trimitere la cuvintele lui Krishna din versetul 61, capitolul XVIII din *Gita*:

ईश्वरः सर्वभूतानां हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति ।
 भ्रामयन्सर्वभूतानि यन्वातुद्वानि मायया ॥²

- M:** Funcțiile corpului care implică nevoia unui operator sunt conținute în minte; întrucât corpul este *jada* sau neînsuflețit, se impune prezența unui operator însuflețit. Pentru că oamenii cred că ei sunt *jiva*, Krishna a spus că Dumnezeu sălășluiește în inimă ca operator al lui *jiva*. De fapt, nu există nici un *jiva* și nici un operator, ca atare, în afară de ei înșiși; Sinele înglobează totul. El este ecranul, imaginile, spectacolul, actorii, operatorul, luminile, sala de cinema și toate celelalte. Când confunzi Sinele cu corpul și te imaginezi ca actor e ca și cum cel care vizionează s-ar reprezenta ca actor în spectacolul de cinema. *Imaginează-ți că actorul ar întreba*

² „Dumnezeu, o, Arjuna, sălășluiește în Inima fiecărei făpturi și El, prin puterea Lui amăgitoare, învârte toate făpturile așezate ca într-un mecanism”.

dacă poate să joace o scenă fără să utilizeze ecranul! Așa se întâmplă și cu omul care crede că acțiunile lui sunt separate de Sine.

- D:** Pe de altă parte, *e ca și cum i-ai cere spectatorului să joace în film.* În concluzie, trebuie să învățăm somnul treaz!
- M:** Acțiunile și stările depind de perspectiva fiecăruia. Corbul, elefantul, șarpele folosesc un organ în două scopuri. Un singur ochi îi permite corbului să vadă în două părți deodată; la elefant, trompa este și nas, și organ de apucat, iar șarpele și vede, și aude cu ochii. Nu contează dacă spui că un corb are un ochi sau ochi, dacă numești trompa elefantului „mână” sau „nas” ori zici că ochii sunt urechile șarpelui, e tot una. În mod similar, în cazul lui *jnani*, trezie în somn, somn treaz, somn în vis sau trezie în vis se referă la unul și același lucru.
- D:** Dar noi avem de-a face cu un corp fizic într-o lume fizică, în stare de veghe! Dacă dormim în timp ce munca merge mai departe sau încercăm să muncim în timp ce dormim, munca se va face prost.
- M:** Somnul nu este ignoranță, este starea pură a omului; starea de veghe nu este cunoaștere, este ignoranță. Există conștientă deplină în somn și ignoranță deplină în starea de veghe. Adevărata ta natură le acoperă pe amândouă și se extinde dincolo de ele. Sinele se întinde dincolo de cunoaștere și de ignoranță. Stările de somn, de visare și de veghe sunt doar forme care trec prin fața Sinelui; ele înaintează indiferent dacă ești sau nu conștient de ele. Aceasta este starea lui *jnani*, prin care trec stările de *samadhi*, veghea, visarea și somnul profund, asemenea boilor care se mișcă, stau pe loc sau se eliberează din jug în timp ce călătorul doarme în car. Aceste răspunsuri sunt din punctul de vedere al lui *ajnani*, doar el își pune astfel de întrebări.
- D:** Desigur, ele nu există pentru Sine. Pe cine să întrebe? Din păcate însă, eu nu am realizat încă Sinele!

- M:** Tocmai acesta este obstacolul care îți stă în cale. Trebuie să renunți la ideea că ești un *ajnani* și trebuie să-ți realizezi Sinele. Tu ești Sinele. A existat vreun moment în care să nu fi fost conștient de acel Sine?
- D:** Așadar, trebuie să experimentăm trezia în somn... sau un fel de reverie?
- M** (Râde.)
- D:** Eu spun așa: corpul fizic al omului cufundat în *samadhi* ca urmare a „contemplării”³ neîncetate a Sinelui poate să înceteze orice mișcare. Poate să fie activ sau inactiv. Minte instalată într-o astfel de „contemplare” nu va fi afectată de mișcările corpului sau de simțuri, așa cum o minte agitată nu prevestește o acțiune fizică. Altcineva susține însă că activitatea fizică împiedică în mod sigur *samadhi* sau „contemplarea” neîntreruptă. Care este opinia lui Bhagavan? Dumneavoastră sunteți dovada de netăgăduit a tezei mele.
- M:** Amândoi aveți dreptate: tu te referi la *sahaja nirvikalpa samadhi*, pe când celălalt se referă la *kevala nirvikalpa samadhi*. În al doilea caz, mintea e cufundată în lumina Sinelui (în somnul profund, mintea se află în întunericul ignoranței); subiectul face distincția între *samadhi* și activitatea de după trezirea din *samadhi*. Însă activitatea corpului, a văzului, a forțelor vitale și a minții și cunoașterea obiectelor, toate acestea sunt obstacole pentru cel care caută să realizeze *kevala nirvikalpa samadhi*.

În *sahaja samadhi* însă, mintea s-a dizolvat în Sine și s-a pierdut. Prin urmare, diferențele și obstacolele menționate înainte nu mai există. Activitățile unei asemenea persoane

³ Cuvântul „contemplare” e folosit adesea în sens larg, pentru a desemna un proces mental forțat, în vreme ce pentru *samadhi* nu e necesar niciun efort. Însă, în limbajul misticismului creștin, „contemplare” e sinonimul folosit invariabil pentru *samadhi*, sens în care apare și în fragmentul de mai sus.

sunt ca atunci când hrănești un copil moleșit de somn, perceptibile pentru cel care privește, dar nu și pentru subiect. Călătorul adormit în carul care se mișcă nu este conștient de mișcările carului, întrucât mintea lui e cufundată în întuneric. Pe de altă parte, *sahaja jnani* nu este conștient de activitățile corpului său fiindcă mintea lui e moartă, întrucât s-a dizolvat în extazul lui *chidananda* (beatitudinea Sinelui).

Notă: Distanța între somn, *kevala nirvikalpa samadhi* și *sahaja nirvikalpa samadhi* poate fi reprezentată sub formă de tabel, așa cum a procedat Sri Bhagavan:

Somn	<i>Kevala Nirvikalpa Samadhi</i>	<i>Sahaja Nirvikalpa Samadhi</i>
1) minte vie	1) minte vie	1) minte moartă
2) cufundată în uitare	2) cufundată în Lumină	2) dizolvată în Sine
	3) ca o găleată legată de o funie și coborâtă într-o fântână	3) ca un fluviu care se varsă în ocean și își pierde identitatea
	4) pentru a fi scoasă trăgând de celălalt capăt al funiei	4) un fluviu nu poate fi redirecționat din ocean

Mintea Înțeleptului care a realizat Sinele e distrusă pe de-a-ntregul. E moartă. Celui care privește însă, el poate să-i apară ca având o minte exact ca a unui profan. Prin urmare, în cazul Înțeleptului „eu” are doar o „realitate obiectivă” aparentă. De fapt, nu are nici existență subiectivă, nici realitate obiectivă.